

ДОДАТОК VII

СОСТОЈБИ НА ЛОКАЦИЈАТА И ВЛИЈАНИЕТО НА АКТИВНОСТА

Друштво за производство на акумулатори

“ТАБ МАК” ДОО Пробиштип

Барање за измена на А интегрирана еколошка дозвола

ДОДАТОК VII

СОСТОЈБИ НА ЛОКАЦИЈАТА И ВЛИЈАНИЕТО НА АКТИВНОСТА

Содржина:

ДОДАТОК VII.....	1
СОСТОЈБИ НА ЛОКАЦИЈАТА И ВЛИЈАНИЕТО НА АКТИВНОСТА.....	1
VII.1. Услови на терен на инсталацијата.....	3
VII.1.1. Почва.....	3
VII.1.2. Воздух	3
VII.1.3. Водни ресурси	4
VII.2. Оценка на емисиите во атмосферата.....	4
VII.3. Оценка на влијанието врз површинскиот реципиент	6
VII.4. Влијание на бучавата	7
VII.5. Оценка на влијанието врз животната средина на искористувањето на отпадот во рамките на локацијата и/или неговото одлагање	7

VII.1. УСЛОВИ НА ТЕРЕН НА ИНСТАЛАЦИЈАТА

Областа во која е сместена општина Пробиштип од геолошки аспект припаѓа на Кратовско Злетовската вулканска област која содржи различни форми на минерализација на олово - цинкови наоѓалишта.

При направените геомеханички и хидрогеолошки испитувања и лабораториски анализи на земјиштето под депонијата за одложување на опасен отпад лоцирана во рамките на инсталацијата од страна на „Градежниот институт на Македонија“ на 11.12.2013 година нарачано од „ТАБ МАК“ во периодот кога ја граделе времената депонија за одложување на цврст опасен отпад, констатирано е дека теренот е стабилен, нема знаци кои укажуваат на нестабилни зони ниту значителни подземни води. Се појавуваат две литолошки одвоени формации миоценски седименти и делувиилани наслаги. Овој тип на геолошки форми се оценети како подобни за изградба на депонија согласно проектната документација.

Остатокот од земјиштето во рамки на инсталацијата не е испитувано бидејќи до сега не се јавило потреба од испитувања или изградба на подземни инсталации кои би условиле геолошки испитувања на остатокот од инсталацијата.

VII.1.1. Почва

Почвата на терен е во добра состојба. Целосно е покриена со вегетација, густа и бујна зелена трева, високи стари дрвја од листопаден и зимзелен карактер и грмушести растенија. На почвата по целата површина на инсталацијата не се забележани дамки од истекувања на масла или опасни супстанции кои би предизвикале обојување на почвата и голини.

VII.1.2. Воздух

Квалитетот на воздухот во општина Пробиштип се следи преку две мерни станици, една во центарот на градот и една во близина на индустриската зона, односно местото каде започна да се гради леарницата на јужната граница на фабриката за акумулатори „ТАБ МАК“.

Овие две мерни станици не се дел од националната мрежа за следење на квалитетот на воздухот под надлежност на МЖСПП, туку се под надлежност на Општина Пробиштип. Податоците од станиците, општината ги обработува и анализира и истите ќе послужат за изработка на повеќе стратешки документи.

Според мерењата, количеството на PM_{10} честички во воздухот во согласност со законски пропишаните количини за загадувачки материји во воздухот за Пробиштип се во дозволените граници. Измерената количина на PM_{10} честички во воздухот е поголема

од онаа во лето, но сепак далеку од максимално дозволената количина. Со почнувањето на грејната сезона измерени се 23 mg/m³, а гранична 24h вредност за заштита на човековото здравје е 50 mg/m³.

VII.1.3. Водни ресурси

Постојните водни ресурси во општината припаѓаат на Брегалничкиот слив. Средниот и долниот дел на Злетовска река тече низ Општина Пробиштип, додека река Киселица и Калнишка река претставуваат нејзини десни притоки и имаат големо значење за градот Пробиштип од аспект на потенцијал за наводнување. Злетовска река извира кај врвот Ретки Буки на планината Осогово и се влева во река Брегалница. Должината на Злетовска река изнесува 32,8 km додека нејзиниот просечен проток изнесува 2.014 m³/s.

Согласно Уредбата за категоризација на водотеците, езерата, акумулациите и подземните води (Службен весник на РМ бр. 18/99) и Законот за водите (Службен весник на РМ бр. 87/08, 06/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 23/13, 163/13 180/14, 146/15 и 52/16) река Киселица и Злетовска река припаѓаат во II односно III класа.

Табела 1 Класи на реките во Општина Пробиштип

Река	Класа
Река Киселица од јаловиштето на рудникот „Злетово“ до вливот во Злетовска река	II
Злетовска река од Злетово до вливот на р. Киселица	II
Злетовска река од вливот на р. Киселица до вливот на река Брегалница	III

VII.2. ОЦЕНКА НА ЕМИСИИТЕ ВО АТМОСФЕРАТА

Емисиите во воздух од работењето на компанијата „ТАБ МАК“ потекнуваат од:

- Издувни гасови од согорување на пропан - бутан (за производство на оловен оксид, погон за рециклирање и за загревање на административниот објект);
- Излез на топол воздух од системот за ладење на млинот (при производство на оловен оксид);
- Излез од филтерот на млинот, оловна прашина;
- Излез од филтерот на машините за полнење на тракциони плочи (ТУДОР) – оловна прашина;
- Филтер над ливечки машини – оловна прашина;
- Воден скруббер од пастирна машина (прашина);

- Излез од филтер над када за формирање на стартер и тракциони батерии;
- Излез од филтер за монтажни линии (Pb прашина);
- Излез од Филтер за DC формација (испарувања на сулфурна киселина);
- Излез од Филтер конкаст (оловна прашина);
- Излез од Филтер на ротациони печки (оловна прашина)

При согорувањето на пропан бутан за потребите на производство на оловен оксид во атмосферата преку насочен оцак се ослободува водена пареа и јаглероден диоксид. Овие гасови не го нарушуваат квалитетот на амбиентниот воздух и за нив не е предвиден филтерски систем за зафаќање на отпадните гасови од овој излез.

Топлиот воздух кој излегува од системот за ладење на млинот за оловен оксид не содржи примеси на загадувачки материји, тој е само медиум за пренос на топлината од млинот надвор во атмосферата и за него не е предвиден филтерски систем или друг систем за зафаќање на отпадни гасови.

Во одделението за рафинирање на олово, лиење на решетки и пастирање на оловна паста на стартер и тракциони плочи се јавуваат емисии на оловна прашина. Овие емисии се зафатени со филтерски системи над секоја машина и водат до кертриџ или вреќасти системи надвор од инсталацијата каде се врши отстранување на оловната прашина под граничната вредност и како таков воздухот се ослободува во атмосферата. Собраната оловна прашина од филтерскиот систем се враќа повторно во процесот, како суровина.

Во одделението за формирање на стартер и индустриски батерии можна е појава на испарувања на електролит на сулфурна киселина во процесот на полнење на акумулаторите кога тие се приклучени под електричен напон. Овие емисии се собираат од страна на филтерски систем надвор од погонот и како пречистени и неутрализирани се ослободуваат во атмосферата.

Во компанијата “ТАВ МАК” редовно согласно условите во А ИЕД се следат емисиите во воздух и тоа: вкупна прашина, сулфурни оксиди, азотни оксиди, органски соединенија, СО, олово во прашина, антимон, арсен, кадмиум, како и испарување на електролит на сулфурна киселина на релевантните емисиони точки.

Сите параметри кои се следат при мерењата согласно Правилникот за гранични вредности за дозволени нивоа на емисии и видови на загадувачки супстанции во отпадните гасови и пареи кои ги емитираат стационарни извори во воздухот (Сл. Весник на РМ бр. 141/10) **се во граници на ГВЕ.**

Инсталацијата “ТАБ МАК” постојано вложува во подобрување на технолошкиот процес и од аспект на рационално зголемување на производството но и од аспект на минимизирање на влијанијата врз животната средина. Со инсталирање на постоечките и новите филтри над машините во производните погони по направените измени во инсталацијата, негативните влијанија врз квалитетот на воздухот се минимизирани.

VII.3. ОЦЕНКА НА ВЛИЈАНИЕТО ВРЗ ПОВРШИНСКИОТ РЕЦИПИЕНТ

Површинскиот реципиент река Киселица во која се испуштаат прочистените отпадни води од компанијата “ТАБ МАК” согласно Уредбата за класификација на водите Сл. Весник бр.18/99 спаѓа во II класа.

Отпадните води во компанијата се делат на три линии:

- технолошка отпадна вода;
- санитарна вода од санитарните јазли и кујната во инсталацијата;
- атмосферска вода

Технолошките отпадни води од собирната шахта каде се влева вода од трите производни погони продолжуваат во пречистителната станица каде со варно млеко кое инсталацијата го произведува самата од готов калциум карбонат се врши неутрализација по претходно утврден однос за добивање на рН вредност од 6.5-7.5. Водата потоа се третира низ таложниците и оттука водата продолжува кон каналот на хидројаловиштето „Скрбница“. Кон хидројаловиштето без претходен третман оди и линијата со техничката вода од производните погони која нема кисели особини, во оваа линија се влеваат и атмосферските отпадни води.

Во рамките на инсталацијата се вршат редовни месечни мерења на квалитетот на отпадните води од река Киселица по пречистување во пречистителна станица за технолошки води и квантитативните вредности на инфлуентните содржини (рН, БПК₅, ХПК, Pb, Mn, Cd, As, суспендирани материи) **се во граници на МДК** согласно Закон за води (Сл. Весник бр. 87/08, 06/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 23/13) и во Правилникот за условите, начинот и граничните вредности на емисија за испуштањето на отпадните води по нивното прочистување, начинот на нивно пресметување, имајќи ги во предвид посебните барања за заштита на заштитените зони (Сл. Весник на РМ бр. 81/11).

Санитарните отпадни води од инсталацијата, се собираат и пречистуваат во пречистителна станица за урбани отпадни води, од каде преку цевковод се влеваат во река Киселица на западната страна на инсталацијата.

Со изградбата на пречистителната станица за урбани отпадни води во инсталацијата и ставањето во функција на истата, значително е подобрен квалитетот на водите кои се испуштаат во река Киселица и се потврдуваат заложбите на

Операторот за континуирано преземање на мерки за унапредување на животната средина.

VII.4. ВЛИЈАНИЕ НА БУЧАВАТА

Инсталираната опрема во компанијата “ТАБ МАК” по спецификација има карактеристики на ниска бучава, поради што не се очекува создавање на бучава во животната средина повисока од онаа предвидена со националното законодавство за урбани средини, индустриско подрачје 90-100 dBA.

Од досегашните спроведени мерења на бучава на граници на инсталацијата, добиените вредности се **под граничните кои се дозволени за ниво на бучава во животна средина.**

VII.5. ОЦЕНКА НА ВЛИЈАНИЕТО ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА НА ИСКРИСТУВАЊЕТО НА ОТПАДОТ ВО РАМКИТЕ НА ЛОКАЦИЈАТА И/ИЛИ НЕГОВОТО ОДЛАГАЊЕ

Управувањето со отпадот кој се создава од производните активности на инсталацијата треба да биде во согласност со националното законодавство од областа на управување со отпад, односно Законот за управување со отпад („Сл. весник на РМ“ бр. 68/2004, 71/2004, 107/2007, 102/2008, 143/2008, 09/11, 123/12, 147/13, 163/13, 51/15, 146/15 и 192/15), каде се дефинирани обврските на создавачот на отпад според кои треба да се управува со истиот, односно согласно Член 26:

Создавачот и/или поседувачот е должен отпадот:

- да го селектира;
- да го класифицира според Листата на отпади (Сл. Весник на РМ бр.100/05);
- да ги утврдува карактеристиките на отпадот;
- да врши контрола на влијанијата на отпадот врз животната средина, животот и врз здравјето на луѓето;
- да го складира отпадот на места предвидени за таа намена и
- да го преработува отпадот, а доколку неговата преработката е технички неизводлива и економски неисплатлива, да го предаде на правното и на физичкото лице кое има дозвола за собирање и за транспортирање, преработка, отстранување и/или извезување на отпадот.

Ако отпадот има една или повеќе опасни карактеристики, создавачот и/или поседувачот се должни да го класифицираат отпадот во категоријата опасен отпад и да постапуваат со него како со опасен отпад.

Со цел интегрирано управување со отпадот кој се создава во рамките на инсталацијата согласно националното законодавство и најдобрите практики инсталацијата ги има преземено следните активности:

- Врши редовна селекција на отпадот на местото на создавање по фракции и привремено складирање на секоја фракција до нејзино финално одлагање;
- Има склучено договори за преземање на секоја фракција на отпад која се создава во рамките на инсталацијата со лиценцирани компании за преземање на соодветниот тип на отпад;
- Поставување на садови за различните типови на отпад и нивно означување со шифра на отпад;
- Врши рециклирање на отпадната троска која се создава од различните производни процеси;
- Воведува превенција на создавање на отпад, вршејќи редовни обуки на вработените;
- Привремено одлагање на опасниот отпад во рамките на инсталацијата на локација за времено одлагање на опасен отпад која е обезбедена по сите стандарди за безбедно и соодветно одлагање на опасен отпад.

Табелите на барањето означени како Табела VII.3.1, VII.5.1, VII.5.2, VII.5.3, VII.8.1 не се апликативни за овој тип на инсталација и затоа во формуларот на Барањето не се потполнети со податоци.